

POSITION PAPER FRIESLANDCAMPINA

Duurzame, gezonde en rendabele voedselproductieketen

Input voor rondetafelgesprek Vaste Commissie voor LVVN 14 mei 2025

Doel van het rondetafelgesprek

Het rondetafelgesprek heeft ten doel inzicht te krijgen in welke stappen de voedselproductieketen nog kan zetten voor een gezond en duurzaam voedselaanbod, hoe zij hiertoe kunnen worden gemotiveerd en hoe de boer een eerlijk verdienmodel kan organiseren.

De hoofdvraag in deze is: **Welke verantwoordelijkheid draagt de voedselproductieketen voor een duurzaam en gezond voedselaanbod met een eerlijke prijs voor de boer?**

Deze hoofdvraag valt uiteen in de volgende deelvragen, met daarbij antwoorden en positie van FrieslandCampina.

Wat is de margeverdeling van de voedselproductieketen in het licht van verduurzaming en gezonde voeding? Is dit een logische verdeling gezien de toegevoegde waarde, risico's en arbeidsinzet?

De margeverdeling in de voedselproductieketen is complex, vooral in het licht van verduurzaming en gezonde voeding. Duurzaamheidsinvesteringen brengen kosten met zich mee die deels door klanten worden gedragen via een premium voor duurzame producten. Tegelijkertijd moeten alle schakels in de keten een eerlijke compensatie ontvangen voor hun toegevoegde waarde, inclusief de arbeidsinzet en risico's. Of de margeverdeling logisch is, hangt af van de transparantie en de manier waarop waarde wordt gedeeld. Verduurzaming is een langetermijninvestering die uiteindelijk bijdraagt aan de stabiliteit van de keten, ook al zijn er op korte termijn extra kosten. Het is essentieel dat bedrijven als samen met hun partners de risico's en voordelen van verduurzaming eerlijk verdelen.

Voor een beeld van de margeverdeling hieronder de laatste bekende versie van de Agro-Nutri monitor. Er wordt door ACM gewerkt aan een nieuwe (vierde) versie, waarvoor FrieslandCampina recent geïnterviewd is.

Tabel S.1.3 Nettomarges in % van de omzet van de schakel, gemiddeld over de periode 2018-2020. Rood en groen gearceerd als het verschil met de periode 2017-2019 respectievelijk 3% of meer negatief of positief is.

	Gangbaar			Biologisch			Verschil		
	Boer	Handel/verwerking	Supermarkt	Boer	Handel/verwerking	Supermarkt	Boer	Handel/verwerking	Supermarkt
Aardappelen	8	6	9	10	6	2	2	0	-7
Uien	15	8	24	10	6	9	-5	-1	-15
Champignons wit	1, a)	0	-2	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Champignons -kastanje	1, a)	3	4	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.	n.b.
Peren	12	3	3	n.b.	14	-12	n.b.	0	-15
Tomaten	20	1	9	n.b.	-3	-5	n.b.	-4	-14
Melk	-10	-4	8	-12	0	0	-2	3	-8
Varkensvlees b)	1	2	-4	3	1	-13	2	-1	-9

a) bij teelt geen onderscheid in witte en kastanjechampignons: alle handgeogoste champignons.

b) Varken van morgen en Beter Leven 1 ster. Voor reguliere vleesvarkens zonder keurmerk gold een winstmarge van gemiddeld -3%.

Bron: Bedrijveninformatienet, data bedrijven; Berekeningen Wageningen Economic Research.

Hoe kan een gezond verdienmodel worden gekoppeld aan verduurzaming en wat is de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven in dezen?

Een gezond verdienmodel kan sterk worden gekoppeld aan verduurzaming door het creëren van waarde op zowel economisch als op het gebied van verduurzaming. Bij FrieslandCampina geloven we dat het realiseren van duurzame groei alleen mogelijk is wanneer we de belangen van de samenleving, onze leden-melkveehouders, en onze klanten combineren. Duurzaamheidsdoelen, zoals het verminderen van de ecologische voetafdruk, het bevorderen van dierenwelzijn, en het bijdragen aan klimaatdoelen, kunnen hand in hand gaan met het genereren van waarde. Dit doen we door onze productieprocessen te optimaliseren, te investeren in innovatie en duurzame productontwikkeling, en samen te werken met onze klanten en partners om duurzaamheid in de hele waardeketen te bevorderen.

De verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven ligt in het feit dat bedrijven niet alleen economische waarde moeten creëren, maar ook actief bijdragen aan de verduurzaming van hun industrie en keten. Dit betekent dat we onze melkveehouders ondersteunen bij het verduurzamen van hun bedrijfsvoering, klanten informeren over de meerwaarde van duurzame producten, en transparant zijn over onze voortgang en impact. Het is niet alleen een kwestie van winst, maar ook van het realiseren van een positieve bijdrage aan het milieu en de samenleving op de lange termijn.

Hoe wordt de voedselproductieketen gestimuleerd om te verduurzamen (bijvoorbeeld op het gebied van klimaatimpact, natuurinclusiviteit en het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen)?

FrieslandCampina staat voor Nourishing by Nature en is intrinsiek gemotiveerd om zuivel te produceren in balans met de natuur ([link](#)). Niet alleen het milieu, maar ook sociale en governance aspecten worden hierbij meegenomen (ESG). Daarom hebben we ambitieuze doelen gesteld op klimaat en natuur. Deze doelen proberen wij te bereiken door samen met ketenpartners, onze melkveehouders en onze klanten te bewegen naar die balans. Onze klanten hebben ook duurzaamheidsdoelen gesteld en wij helpen hen deze te bereiken. FrieslandCampina doet dit voor wat betreft de melkproductie met het belonen op resultaat van melkveehouders op 9 indicatoren op het vlak van diergezondheid en -welzijn, klimaat en biodiversiteit.

Hoe wordt de voedselproductieketen gestimuleerd om gezonder voedsel (bijvoorbeeld minder zout, suiker en vet) aan te bieden?

FrieslandCampina wil bijdragen aan een gezonde en duurzame voeding voor iedereen, jong en oud, nu en in de toekomst. Zo werken we continu aan verdere verbetering van de voedingswaarde van onze producten op basis van de FrieslandCampina Nutritional Standards en willen we de toegang tot voeding voor lagere inkomensgroepen en -landen verbreden. Onze wereldwijde activiteiten en doelstellingen op het gebied van betere voeding zijn beschreven in het FrieslandCampina-voedingsbeleid. Dit beleid is gebaseerd op [het World Health Organisation \(WHO\) Global Action Plan](#) en sluit aan op twee van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties: het terugdringen van honger in de wereld en het bevorderen van goede gezondheid en welzijn. Het FrieslandCampina voedingsbeleid beschrijft onze uitgangspunten voor:

- Ons portfolio van gezonde voedingsmiddelen uitbreiden door melk als basis te gebruiken en voedingscriteria vast te stellen voor voedingsstoffen die verband houden met ondervoeding in al zijn verschijningsvormen en combinaties (honger, tekorten aan micronutriënten en obesitas).

- Gezonde en op maat gemaakte productopties creëren voor specifieke doelgroepen, aangepast aan hun voedingsbehoeften en -omstandigheden, zoals baby's of patiënten.
- Ondervoeding helpen bestrijden door de beschikbaarheid en betaalbaarheid van voedzame voedingsmiddelen te vergroten, die de voedingskwaliteit van het dieet kunnen verbeteren voor specifieke doelgroepen die een hoger risico op ondervoeding lopen.
- Verantwoorde marketingcommunicatie nastreven en consumenten ondersteunen bij het maken van weloverwogen keuzes voor een gezond dieet en een gezonde levensstijl.

Welke stappen dienen er nog te worden gezet om te komen tot een duurzame voedselproductieketen met een gezond verdienmodel voor de boer? Wat zijn alternatieve verdienmodellen?

Om te komen tot een duurzame voedselproductieketen met een gezond verdienmodel voor de boer, moeten er verschillende stappen worden gezet. Allereerst is het belangrijk om de verduurzaming van de melkveehouderij verder te stimuleren, bijvoorbeeld door de inzet van technologieën die de efficiëntie verbeteren en de ecologische voetafdruk verkleinen. FrieslandCampina ondersteunt zijn melkveehouders met kennis, hulpmiddelen en financiële prikkels om deze transitie te maken, zoals beloningen op basis van duurzame prestaties in dierwelzijn, klimaat en biodiversiteit.

Daarnaast is het noodzakelijk om de marktwaarde van duurzame producten beter te verankeren. Dit kan door consumenten te informeren over de voordelen van duurzame producten en hen bereid te maken om een premium te betalen voor deze producten. Ook samenwerking in de keten, van boer tot retailer, is essentieel om de waarde eerlijk te verdelen.

Wat alternatieve verdienmodellen betreft, denken we bij FrieslandCampina aan nieuwe inkomstenstromen, zoals het betrekken van boeren bij nieuwe productconcepten, bijvoorbeeld door middel van regeneratieve landbouw of het aanbieden van aanvullende diensten, zoals natuurbeheer of CO₂-compensatieprogramma's.

Wat heeft het bedrijfsleven van de overheid nodig om deze stappen te kunnen zetten?

Het bedrijfsleven heeft de steun van de overheid nodig om verduurzamingsstappen effectief te kunnen zetten. Dit kan op verschillende manieren. Ten eerste is het belangrijk dat de overheid duidelijke en stabiele regelgeving biedt die duurzame praktijken belooft, zoals belastingvoordelen voor groene investeringen en subsidies voor technologieën die de verduurzaming bevorderen. Ook zou de overheid kunnen helpen door het creëren van een gelijk speelveld, waarbij duurzame producten aantrekkelijker worden gemaakt voor consumenten, bijvoorbeeld door belastingvoordelen of het implementeren van duurzaamheidslabels.

Daarnaast is samenwerking tussen de overheid en het bedrijfsleven cruciaal om innovatie te stimuleren. Dit kan door het ondersteunen van onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's die gericht zijn op verduurzaming van de voedselproductieketen, en het bevorderen van de circulaire economie. Ook zou de overheid het makkelijker kunnen maken voor bedrijven om te investeren in verduurzaming door financiële instrumenten zoals leningen met gunstige voorwaarden of garanties te bieden.

Kortom, de overheid kan het bedrijfsleven helpen door duurzame initiatieven te faciliteren en duidelijke, langdurige beleidskaders te bieden, zodat bedrijven zoals FrieslandCampina in staat zijn om verantwoorde en duurzame stappen te zetten.